

**PENILAIAN
KEBERKESANAN ORGANISASI JIRAN MUDA
DALAM KAWASAN RUKUN TETANGGA DI TAIPING,
PERAK DARUL RIDZUAN**

MEOR AZAM BIN MEOR HARUN

**UNIVERSITI SAINS MALAYSIA
2010**

**PENILAIAN KEBERKESANAN ORGANISASI JIRAN MUDA
DALAM KAWASAN RUKUN TETANGGA DI TAIPING,
PERAK DARUL RIDZUAN**

Oleh

MEOR AZAM BIN MEOR HARUN

**Tesis yang diserahkan untuk memenuhi keperluan bagi
Ijazah Sarjana Sains Kemasyarakatan**

Disember 2010

PUSAT PENGAJIAN SAINS KEMASYARAKATAN
UNIVERSITI SAINS MALAYSIA
PULAU PINANG

BORANG SOAL SELIDIK

KAJIAN PENILAIAN KEBERKESANAN ORGANISASI JIRAN MUDA
DALAM KAWASAN RUKUN TETANGGA,
TAIPING,
PERAK DARUL RIDZUAN

Saudara/saudari telah terpilih sebagai responden kajian. Saya sangat berbesar hati jika saudara/saudari dapat melengkapkan borang soal selidik ini. Sila berikan pandangan ikhlas berdasarkan pengalaman anda. Data yang dikumpulkan tidak akan dikaitkan dengan mana-mana individu dan ianya adalah dirahsiakan. Sekian, terima kasih.

Yang Benar,

Meor Azam bin Meor Harun
Calon Sarjana Sains Kemasyarakatan
(Antropologi & Sosiologi)
Pusat Pengajian Sains Kemasyarakatan,
Universiti Sains Malaysia,
Pulau Pinang.
Tel : 019-5736194

BAHAGIAN A : LATAR BELAKANG RESPONDEN

ARAHAN

.Bahagian ini memerlukan anda memberikan maklumat latar belakang umum yang berkaitan dengan kajian ini. Sila tandakan (/) dalam petak yang disediakan.

1. Bangsa.

Melayu (   )   Cina (   ) India (   ) Lain-lain (   )

2. Jantina

Lelaki (   ) Perempuan (   )

3. Taraf Perkahwinan

Bujang (   ) Berkahwin (   ) Duda/Janda (   )

4. Status

Pelajar Sekolah (   ) Pelajar IPTA/IPTS (   )
Penganggur (   ) Bekerja (   )

5. Usia

13 – 15 tahun	
16 – 19 tahun	
20 – 21 tahun	

6. Bilangan isi rumah

1 – 5 orang	
6 – 10 orang	
10 orang ke atas	

7. Tempoh tinggal di kawasan kediaman sekarang.

1 – 5 tahun	
6 – 10 tahun	
10 tahun ke atas	

8. Anda tinggal bersama :

Keluarga (   ) Sendiri (   ) Rakan-Rakan (   )

9. Sekiranya tinggal bersama keluarga ataupun rakan-rakan adakah mereka terlibat dalam sebarang aktiviti anjuran Kawasan Rukun Tetangga.

Ya (   ) Tidak (   )

10. Tahap pendidikan tertinggi anda sekarang.

Tidak bersekolah	
Sekolah Rendah	
SRP/PMR	
SPM	
STPM	
Diploma	
Ijazah	

11. Jumlah pendapatan keluarga anda dalam satu bulan.

Kurang RM800.00	
RM801 – RM1,500	
RM1,501 – RM2,000	
RM2,001 – RM2,500	
RM2,501 – RM3,000	
RM3,001 ke atas	

12. Adakah anda ahli Jiran Muda

Ya (   ) Tidak (   )

13. Nama Kawasan Rukun Tetangga di tempat tinggal anda.

BIL	NAMA KRT	SILA TANDA (/)	BIL	NAMA KRT	SILA TANDA (/)
01	Larut Tin		017	Taman Taiping	
02	Kamunting Barat		018	Kamunting Utara	

03	Kg. Aman/Potong Pinang & Taman Assamara		019	Taman Sri Kota	
04	Assam Kumbang		020	Aulong Selatan	
05	Kampung Boyan		021	Kampung Pinang Utara	
06	Jln. Kampung Dew Barat		022	Taman Batu 6	
07	Taman Kaya		023	Bukit Jana	
08	Taman Tupai Mas		024	Taman Yayasan	
09	Taman Sungai Mas		025	Taman Mewah	
010	Terong Selatan		026	Terong Barat	
011	Aulong Lama/Kg. Murni		027	Taman Kami	
012	Kamunting		028	Taman Kuningsari	
013	Taman Damai		029	Taman Kota Wira	
014	Tmn. Lake View/Tasek Indah		030	Taman Suria/Permai/Damai	
015	Kota Barat		031	Taman Aor Mesra	
016	Aulong Utara		032	Pokok Assam	

BAHAGIAN B : PENGETAHUAN TENTANG JIRAN MUDA

Bahagian ini bertujuan mendapatkan maklumat tentang tahap pengetahuan anda terhadap peranan yang dimainkan oleh Jiran Muda

ARAHAN

Sila tandakan (/) pada pilihan anda berasaskan kenyataan-kenyataan yang diberikan.

BIL	KENYATAAN (PENGETAHUAN UMUM)	YA	TIDAK	TIDAK TAHU
14	Jiran Muda adalah organisasi untuk generasi muda..			
15	Jiran Muda diwujudkan bagi menjana kerjasama generasi muda pelbagai etnik.			

16	Kerjasama sesama ahli dalam organisasi Jiran Muda, mampu membentuk semangat perpaduan dalam kalangan mereka.			
17	Organisasi Jiran Muda diwujudkan di bawah Skim Rukun Tetangga.			
18	Skim Rukun Tetangga diletakkan di bawah Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional.			
19	Organisasi Jiran Muda diwujudkan bagi kawasan yang menghadapi masalah sosial dalam kalangan generasi muda.			
20	Jiran Muda melibatkan secara langsung generasi muda dalam aktiviti kemasyarakatan.			
21	Anda mengetahui julat (peringkat) umur bagi menyertai Jiran Muda.			
22	Adakah anda tahu peranan dan tanggungjawab Jiran Muda.			
	KENYATAAN (PENGETAHUAN KHUSUS)			
23	Tujuan Jiran Muda diwujudkan bertujuan agar generasi mudaa dapat menjalankan kegiatan sosial secara lebih terarah dan membendung daripada amalan negatif.			
24	Semua generasi muda berusia dalam lingkungan 13 tahun hingga 21 tahun di Kawasan Rukun Tetangga secara automatik menjadi ahli Jiran Muda.			
25	Jiran Muda hanya untuk generasi muda yang tinggal dalam Kawasan Rukun Tetangga.			
26	Jiran Muda mempunyai peranan untuk menarik generasi muda kepada kegiatan yang lebih berfaedah.			
27	Jiran Muda mampu membimbing keperibadian generasi muda ke arah sifat-sifat positif.			

28	Anda mengenali Jawatankuasa Jiran Muda di kawasan anda.			
29	Anda mengenali Jawatankuasa Rukun Tetangga di kawasan anda.			
30	Jawatankuasa Rukun Tetangga terlalu mengawal aktiviti yang akan dilaksanakan oleh Jiran Muda.			
31	Jawatankuasa Rukun Tetangga memberikan bimbingan dalam menjayakan program Jiran Muda.			
32	Adakah Jabatan Perpaduan Negara & Integrasi Nasional memberikan bimbingan sewajarnya bagi membentuk keaktifan Jiran Muda.			
33	Adakah Jawatankuasa Rukun Tetangga menghargai sumbangan yang dilakukan oleh Jiran Muda.			
34	Adakah Jabatan Perpaduan Negara & Integrasi Nasional dirasakan memberikan pengiktirafan di atas aktiviti yang dijalankan oleh Jiran Muda.			
35	Organisasi Jiran Muda di kawasan anda aktif.			
36	Organisasi Jiran Muda di tempat anda berjaya melaksanakan sekurang-kurangnya enam aktiviti dalam tempoh satu tahun.			
37	Mesyuarat Jiran Muda telah dijalankan sekurang-kurangnya enam kali dalam satu tahun.			

BAHAGIAN C : PENERIMAAN TERHADAP JIRAN MUDA

Bahagian ini bertujuan untuk mengukur penerimaan anda terhadap organisasi Jiran Muda di kawasan tempat tinggal anda dari sudut matlamat,, kesatuan dalaman dan penyertaan.

ARAHAN

Sila bulatkan jawapan anda berdasarkan skala berikut :

1. Sangat tidak setuju
2. Tidak setuju
3. Tidak Tahu
4. Setuju
5. Sangat Setuju

SUB SKALA		PENERIMAAN				
Sub Skala Matlamat						
BIL	PENYATAAN					
38	Organisasi Jiran Muda mampu melahirkan generasi muda yang berperibadi mulia dan melibatkan diri dalam kegiatan kemasyarakatan.	1	2	3	4	5
39	Saya berbangga menjadi ahli Jiran Muda.	1	2	3	4	5
40	Saya boleh berbakti kepada masyarakat melalui penyertaan dalam Jiran Muda.	1	2	3	4	5
41	Saya yakin Jiran Muda mampu melahirkan semangat kesetiaan yang tinggi terhadap negara.	1	2	3	4	5
42	Saya beranggapan Bangsa Malaysia yang bersatupadu boleh dibentuk melalui Jiran Muda.	1	2	3	4	5
43	Persefahaman antara pelbagai etnik mampu disemai melalui Jiran Muda.	1	2	3	4	5
44	Saya merasakan penyertaan dalam organisasi Jiran Muda mampu menghilangkan rasa kebosanan.	1	2	3	4	5

45	Saya menganggap ahli dalam Jiran Muda sebagai keluarga saya sendiri.	1	2	3	4	5
46	Semangat tolong menolong antara ahli begitu kukuh dalam Jiran Muda.	1	2	3	4	5
47	Aktiviti Jiran Muda sesuai dengan cita rasa generasi muda.	1	2	3	4	5
48	Melalui Jiran Muda anda dapat mempelajari budaya antara etnik.	1	2	3	4	5
49	Jiran Muda dapat membentuk potensi kepimpinan dalam kalangan generasi muda.	1	2	3	4	5

SUB SKALA		PENERIMAAN				
Sub Skala Kesatuan Dalam						
BIL	PENYATAAN					
50	Saya yakin persefahaman antara ahli mengukuhkan organisasi Jiran Muda.	1	2	3	4	5
51	Kepercayaan kepada ahli menjadikan generasi muda lebih setia pada Jiran Muda.	1	2	3	4	5
52	Saya menyokong kepimpinan Jiran Muda di kawasan saya.	1	2	3	4	5
53	Saya lebih selesa program Jiran Muda tanpa campurtangan daripada Jawatankuasa Rukun Tetangga.	1	2	3	4	5
54	Ahli Jiran Muda diberikan kebebasan untuk menyuarakan pendapat.	1	2	3	4	5
55	Wujud biro-biro dalam Jawatankuasa Jiran Muda	1	2	3	4	5
56	Saya berkeyakinan Jiran Muda dapat menjadi aktif jika diuruskan sepenuhnya oleh generasi muda.	1	2	3	4	5

57	Kerjasama dalam kalangan ahli-ahli Jiran Muda begitu erat.	1	2	3	4	5
58	Setiap aktiviti yang dianjurkan oleh Jiran Muda mendapat sokongan majoriti daripada ahli ataupun generasi muda di Kawasan Rukun Tetangga.	1	2	3	4	5
59	Komunikasi dan interaksi dalam kalangan ahli Jiran Muda berjalan dengan baik.	1	2	3	4	5
60	Pergeseran antara etnik tidak terjadi dalam Jawatankuasa Jiran Muda.	1	2	3	4	5
61	Masalah yang wujud dalam Jiran Muda mudah diselesaikan.	1	2	3	4	5

SUB SKALA		PENERIMAAN				
Sub Skala Penyertaan						
BIL	PENYATAAN					
62	Saya setuju Jiran Muda seharusnya disertai oleh semua generasi muda dalam Kawasan Rukun Tetangga.	1	2	3	4	5
63	Saya setuju Jiran Muda harus diwujudkan dalam semua Kawasan Rukun Tetangga.	1	2	3	4	5
64	Saya seronok menjadi ahli Jiran Muda.	1	2	3	4	5
65	Saya setuju bahawa Jiran Muda banyak disertai oleh etnik Melayu.	1	2	3	4	5
66	Saya sering terlibat dalam penganjuran program Jiran Muda.	1	2	3	4	5
67	Saya sering menarik generasi muda untuk menyertai Jiran Muda.	1	2	3	4	5
68	Aktiviti Jiran Muda memberi faedah besar kepada saya.	1	2	3	4	5

69	Ramai generasi muda menyertai Jiran Muda atas kehendak sendiri.	1	2	3	4	5
70	Generasi muda yang menyertai Jiran Muda akan mempunyai semangat patriotisme yang tinggi.	1	2	3	4	5
71	Keluarga turut mendorong generasi muda menyertai Jiran Muda.	1	2	3	4	5
72	Jiran Muda banyak disertai oleh pelajar sekolah.	1	2	3	4	5
73	Penyertaan pelbagai etnik dalam Jiran Muda begitu kurang sekali.	1	2	3	4	5

BAHAGIAN D : SOKONGAN TERHADAP JIRAN MUDA

Bahagian ini bertujuan untuk mengukur tahap sokongan terhadap organisasi Jiran Muda di kawasan tempat tinggal anda.

ARAHAN

Sila bulatkan jawapan anda berdasarkan skala berikut :

1. Sangat tidak setuju
2. Tidak setuju
3. Tidak Tahu
4. Setuju
5. Sangat Setuju

BIL	PENYATAAN					
74	Keluarga mendorong saya menyertai Jiran Muda.	1	2	3	4	5
75	Masyarakat menyokong terhadap program yang dianjurkan oleh Jiran Muda.	1	2	3	4	5
76	Jiran Muda memerlukan bimbingan daripada pihak lain untuk menjadi aktif.	1	2	3	4	5

77	Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional memberikan pengiktirafan terhadap aktiviti anjuran Jiran Muda.	1	2	3	4	5
78	Rukun Tetangga banyak membantu Jiran Muda dalam menjalankan aktiviti.	1	2	3	4	5
79	Terdapat lain-lain pertubuhan selain Rukun Tetangga membantu Jiran Muda dalam menjalankan program.	1	2	3	4	5
80	Pihak sekolah mengiktiraf pelajar yang menjadi ahli Jiran Muda.	1	2	3	4	5
81	Jabatan Perpaduan Negara & Integrasi Nasional selalu menganjurkan kursus dan aktiviti untuk Jiran Muda.	1	2	3	4	5
82	Terdapat kemudahan untuk mesyuarat Jiran Muda dan menjalankan aktiviti.	1	2	3	4	5
83	Pegawai Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional sering menyelia perjalanan Jiran Muda di kawasan anda.	1	2	3	4	5
84	Masyarakat umum mengetahui peranan organisasi Jiran Muda.	1	2	3	4	5
85	Faktor kewangan menjadi pendorong kejayaan organisasi Jiran Muda.	1	2	3	4	5
86	Generasi muda memberikan sokongan penuh terhadap Jiran Muda.	1	2	3	4	5
87	Adakah pemimpin politik memberi bantuan untuk memajukan organisasi Jiran Muda.	1	2	3	4	5

Terima Kasih

Atas kesudian saudara/saudari meluangkan masa memberikan input dalam borang soal selidik ini.

JABATAN PERPADUAN NEGARA
DAN INTEGRASI NASIONAL
JABATAN PERDANA MENTERI
ARAS 7-10, BLOK E2, PARCEL E,
PUSAT PENTADBIRAN KERAJAAN PERSEKUTUAN
62502 PUTRAJAYA

Telefon : 03-8883 7000
Fax : 03-8888 8584
Laman web : <http://www.jpnn.gov.my>

Rujukan Kami:
Tarikh:

JPN/P 2986 Jld 2 (48)

10 Julai 2009

Pengarah
Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional
Negeri Perak
Aras 3, Blok C, Bangunan Persekutuan
Jalan Dato Seri Ahmad Said
30450 Ipoh,
PERAK

Tuan,

**POHON KEBENARAN BAGI MENJALANKAN KAJIAN MENGENAI KEBERKESANAN
ORGANISASI JIRAN MUDA, DI KAWASAN RUKUN TETANGGA SEKITAR TAIPING, PERAK
DARUL RIDZUAN
ENCIK MEOR AZAM BIN MEOR HARUN, PEN. PEGAWAI PEMBANGUNAN MASYARAKAT
GRED S32**

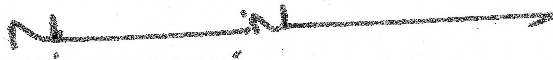
Dengan hormatnya saya diarah merujuk kepada surat tuan rujukan JPNIN/PK.(PER)09/12 JLD 2
(11) bertarikh 27 Mei 2009 mengenai perkara di atas.

2. Sukacita dimaklumkan Jabatan **tiada halangan** bagi pegawai tuan untuk menjalankan kajian tersebut.
3. Tuan diminta untuk menyampaikan sesalinan surat ini kepada pegawai tersebut.

Sekian, terima kasih.

"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"

Saya yang menurut perintah,

(NASIR BIN MAMAT)

Bahagian Khidmat Pengurusan
b.p Ketua Pengarah
Jabatan Perpaduan Negara dan
Integrasi Nasional

03-8883 7000 03-8888 8584

SALINAN KEPADA:

- i) Y. Bhg Dato' Ketua Pengarah
- ii) Encik Meor Azam bin Meor Harun

10/07/2009

"MEMBUDAYAKAN PERPADUAN, MERAIKAN KEPELBAGAIAN"

PANDUAN PENILAIAN TAHAP KEAKTIFAN KAWASAN RUKUN TETANGGA

1. Penentuan keaktifan Kawasan Rukun Tetangga merangkumi perkara-perkara seperti berikut:-

- 1.1 **Pengurusan Rukun Tetangga (Jumlah Markah – 30%)**

- 1.1.1 **Penubuhan Cawangan dan Biro- Biro
(Jumlah Markah – 10%)**

Markah penuh sebanyak 10% diberi sekiranya keempat-empat Cawangan Jiran Muda, Jiran Wanita, Jiran Warga Emas dan Tunas Jiran telah ditubuhkan oleh sesuatu Kawasan Rukun Tetangga dan semua Cawangan telah mula beroperasi dan melaksanakan aktiviti.

- 1.1.2 **Mesyuarat-mesyuarat Jawatankuasa Rukun Tetangga dan J/Kuasa Kecil (Jumlah Markah – 10%)**

Jawatankuasa Rukun Tetangga sepatutnya mengadakan 8 mesyuarat dalam tempoh setahun.

- 1.1.3 **Penyata Kawangan (Jumlah Markah – 10%)**

Penyata Kawangan yang lengkap hendaklah dikemukakan oleh Jawatankuasa Rukun Tetangga setiap bulan.

- 1.2 **Pelaksanaan Aktiviti (Jumlah Markah – 20%)**

Sekurang-kurangnya 12 aktiviti perlu dijalankan oleh Kawasan Rukun Tetangga dan cawangan-cawangannya dalam tempoh setahun. Kepelbagaian aktiviti mengikut jenis-jenis bidang yang berasingan hendaklah juga diambil kira termasuk penyertaan orang ramai.

- 1.3 **Projek Inovasi (Jumlah Markah – 10%)**

Projek yang bercorak satu inovasi yang dilaksanakan untuk faedah masyarakat setempat.

- 1.4 **Skim Rondaan Sukarela (Jumlah Markah – 10%)**

Pelaksanaan Skim Rondaan Sukarela dan Ulatan.

2. Pembahagian Keaktifan sesuatu Kawasan Rukun Tetangga bolehlah dipastikan daripada jumlah markah yang diperolehi seperti berikut:-

(a)	80% dan atas	-	Aktif
(b)	79 % – 50%	-	Sederhana Aktif
(c)	0% - 49%	-	Tidak Aktif

BORANG PENILAIAN PRESTASI KAWASAN RUKUN TETANGGA

BAGI TAHUN.....

Nama Kawasan : .....

Nama Daerah / Negeri : .....

Tarikh Notis Penetapan : .....

1. PENGURUSAN RUKUN TETANGGA (30%)

*1.1 Penubuhan Cawangan (5%)

1.1.1 Jiran Wanita	<input type="text"/>
1.1.2 Jiran Muda	<input type="text"/>
1.1.3 Jiran Warga Emas	<input type="text"/>
1.1.4. Tunas Jiran	<input type="text"/>

*1.2 Senarai Nama Ahli Jawatankuasa (5%)

1.2.1 Kawasan Rukun Tetangga	<input type="text"/>
1.2.2 Jiran Wanita	<input type="text"/>
1.2.3 Jiran Muda	<input type="text"/>
1.2.4 Jiran Warga Emas	<input type="text"/>
1.2.5 Tunas Jiran	<input type="text"/>

1.3 Bilangan Mesyuarat Bagi Tahun.....(10%)

1.3.1 Mesyuarat Ahli Jawatankuasa Rukun Tetangga : ..... lebih dari 8 kali (setahun)

1.3.2 Mesyuarat Ahli Jawatankuasa Jiran Wanita : .....kali

1.3.3 Mesyuarat Ahli Jawatankuasa Jiran Muda : .....kali

1.3.4 Mesyuarat Ahli Jawatankuasa Jiran Warga Emas : .....kali

1.3.5 Mesyuarat Ahli Jawatankuasa Tunas Jiran : .....kali

1.4 Pengurusan Kewangan Rukun Tetangga (10%)

- 1.4.1 Jumlah geran diterima bagi tahun.....ialah RM .....
- 1.4.2 Jumlah sumbangan/derma diterima bagi tahun.....ialah RM .....
- 1.4.3 Baki wang di bank : RM .....

- * 1.4.4 Penghantaran Laporan Penyata Kewangan Bulanan ke Pengarah Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Negeri / Pegawai Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Daerah / Bahagian / Pen. PPM / PPM bagi bulan :
(sila tanda (✓) bagi kotak yang berkenaan)

1.4.4.1	Januari	☐
1.4.4.2	Februari	☐
1.4.4.3	Mac	☐
1.4.4.4	April	☐
1.4.4.5	Mei	☐
1.4.4.6	Jun	☐
1.4.4.7	Julai	☐
1.4.4.8	Ogos	☐
1.4.4.9	September	☐
1.4.4.10	Oktober	☐
1.4.4.11	November	☐
1.4.4.12	Disember	☐

PELAKSANAAN AKTIVITI (50%)

2.1 Aktiviti-aktiviti yang dianjurkan oleh Jawatankuasa Rukun Tetangga

BEL	NAMA PROGRAM / AKTIVITI	TARIKH	TERIPAT	*ANJURAN (KRY/JW/JM/JUE/TJ)

* Anjuran Kewangan Rukun Tetangga / Jiran Wanita / Jiran Muda / Jiran Warga Emas / Turus Jiran

2.2 **Projek Khas** *(jika ada)* (10%)

2.2.1. Nama Projek dan Ulasan

.....
.....
.....

(Gunakan lampiran lain jika tidak mencukupi)

2.3 **Skim Rondaan Sukarela dan ulasan** (10%)

.....
.....
.....
.....

(Gunakan lampiran lain jika tidak mencukupi)

2.4 **Anugerah Khas** *(jika ada)*

Surat, Sijil Anugerah dan lain-lain yang diberi dan dikurniakan kepada
Rukun Tetangga, Jiran Wanita, Jiran Muda dan Jiran Warga Emas.

.....
.....
.....

.....
(Tandatangan PPD/PPB/PPP(K)/PPP)

Tarikh : .....

LAMPIRAN 1

DAERAH : LARUT MATANG DAN SELAMA
NEGERI : PERAK DARUL RIDZUAN

MAKLUMAT BILANGAN AKTIVITI RUKUN TETANGGA
BAGI BULAN : OGOS, TAHUN : 2010

BIDANG	ANJURAN						JUMLAH
	Skim Rondaan Sukarela (SRS)	Rukun Tetangga (RT)	Jiran Wanita (JW)	Jiran Muda (JM)	Jiran Uda Emas (JUE)	Tunas Jiran (TJ)	
Sukan	-	15	3	2	-	-	20
Rekreasi	-	-	-	-	-	-	-
Sosial	-	5	1	-	21	1	28
Kebajikan	-	3	1	-	5	-	9
Kebudayaan	-	-	-	3	-	-	3
Pendidikan	-	2	1	-	-	4	7
Keselamatan	43	-	-	-	-	-	43
Kesihatan & Alam Sekitar	-	5	32	-	-	-	37
Ekonomi	-	-	-	-	-	-	-
Agama	-	44	63	-	21	-	128
Lain-lain	-	1	-	-	-	-	1
JUMLAH	43	75	101	5	47	5	276

KAUM	SRS	RT	JW	JM	JUE	TJ	JUMLAH
Melayu	265	5300	2720	90	995	340	9710
Cina	20	455	250	-	-	60	825
India	20	200	50	20	-	100	420
Orang Asli	-	-	-	-	-	-	-
Non-Melayu	40	475	300	20	-	160	845
JUMLAH	325	6025	3270	110	995	500	10920

KELOMPOK	SRS	RT	JW	JM	JUE	TJ	JUMLAH
Orang Asli	20	200	50	20	-	100	420
Orang Melayu	265	5300	2720	90	995	340	9710
Orang Cina	20	455	250	-	-	60	825
JUMLAH	305	5955	3270	110	995	500	10955

DAERAH	RT					JM					JUE					TJ					JUMLAH
	RT1	RT2	RT3	RT4	RT5	JM1	JM2	JM3	JM4	JM5	JUE1	JUE2	JUE3	JUE4	JUE5	TJ1	TJ2	TJ3	TJ4	TJ5	
DAERAH LARUT MATANG	10	21	25	115	645	10	101	205	40	0	100	20	47	205	21	0	0	0	0	0	1770
JUMLAH	10	21	25	115	645	10	101	205	40	0	100	20	47	205	21	0	0	0	0	0	1770

RT1 - Pusat Rukun Tetangga, RT2 - Skim Rondaan Sukarela, RT3 - Kawasan Rukun Tetangga, RT4 - RT5
Maklumat ini disediakan untuk kegunaan Pengerusi Pengerusi Rukun Tetangga dan tidak boleh digunakan untuk tujuan lain
Sumber: Bilangan Rukun Tetangga, Bilangan Rukun Tetangga dan Bilangan Rukun Tetangga

PENGHARGAAN

Pelbagai kajian dilakukan oleh beberapa penyelidik berkaitan penglibatan generasi muda dalam pertubuhan sukarela, namun kajian mengenai organisasi Jiran Muda masih kurang diberikan tumpuan. Berasaskan persoalan itu, saya merasa terpanggil untuk mengenengahkan peranan organisasi Jiran Muda sebagai salah satu mekanisme pengawalan diri generasi muda dalam Kawasan Rukun Tetangga. Melalui kajian ini, ia diharapkan dapat membuka ruang kepada lain-lain penyelidik untuk meninjau dari sudut berbeza tentang kepentingan organisasi itu.

Sepanjang menjalankan penyelidikan ini saya begitu terhutang budi dan berterima kasih kepada Profesor Madya Dr. Sivamurugan Pandian selaku penyelia utama, yang boleh dikatakan tidak mengenal erti jemu dalam memberikan teguran dan bimbingan kepada saya. Rakaman terima kasih juga dipanjangkan kepada Dr. Premalatha Karupiah selaku penyelia kedua, yang begitu banyak memberikan panduan dalam memperkukuhkan kaedah penyelidikan dan analisis data kajian ini.

Akhir sekali ucapan terima kasih kepada isteri tersayang Norsalwa binti Abdul Ghani dan anak-anak tercinta iaitu Amirul, Fazrul, Farzana, Haziq dan Farisa yang sentiasa memberikan sokongan dan dorongan. Begitu juga doa dan restu daripada ibu saya Hajah Zainun binti Mat Piah, serta kedua ibubapa mertua Haji Abdul Ghani Saadum dan Hajah Zuleha binti Othman yang membolehkan usaha saya selama ini menjadi realiti.

Meor Azam bin Meor Harun.

KANDUNGAN

	Halaman
Penghargaan	ii
Kandungan	iii
Lampiran	vii
Senarai Jadual	viii
Senarai Rajah	xi
Senarai Peta	xii
Senarai Singkatan	xiii
Abstrak	xiv
Abstract	xvi
BAB 1 PENDAHULUAN	1
1.1. Pengenalan	1
1.2. Permasalahan Kajian	2
1.3. Sorotan Karya	10
1.4. Justifikasi Penyelidikan	27
1.5. Persoalan Penyelidikan	29
1.6. Objektif Penyelidikan	30
1.7. Kepentingan Penyelidikan	31
1.8. Skop dan Limitasi Penyelidikan	33
1.9. Kaedah Penyelidikan	34
1.10. Pembahagian Bab	41

BAB 2	KERANGKA TEORI	45
2.1.	Pengenalan	45
2.2.	Konsep dan Teori Organisasi	46
2.3.	Kepimpinan Dalam Organisasi	60
2.4.	Teori Komuniti dan Sistem Komuniti	65
2.5.	Kesimpulan	72
BAB 3	LATAR BELAKANG KAWASAN PENYELIDIKAN	73
3.1.	Pengenalan	73
3.2.	Maklumat Kependudukan di Taiping	77
3.3.	Pembangunan dan Keperluan Pengukuhan Institusi Kejiranan di Taiping	82
3.4.	Kepentingan Organisasi Jiran Muda di Taiping	87
3.5.	Pemodenan dan Cabaran Terhadap Generasi Muda di Taiping	92
3.6.	Status Pelaksanaan Aktiviti Jiran Muda	97
3.7.	Kesepaduan Masyarakat Melalui KRT di Taiping	106
3.8.	Kesimpulan	109
BAB 4	JIRAN MUDA SEBAGAI ORGANISASI UNTUK GENERASI MUDA DALAM KAWASAN RUKUN TETANGGA	111
4.1.	Pengenalan	111
4.2.	Jiran Muda Organisasi Bagi Generasi Muda	112
4.3.	Hala Tuju Jiran Muda	115
4.4.	Kewangan dan Pelaksanaan Aktiviti Organisasi Jiran Muda	122

4.5.	Kewajaran Berorganisasi Dalam Kalangan Generasi Muda	130
4.6.	Proses Sosialisasi Generasi Muda Melalui Organisasi Jiran Muda	134
4.7.	Fungsi JPNIN Dalam Menjana Keberkesanan Institusi Kemasyarakatan	136
4.8.	Kekerapan Pertukaran Kementerian dan Kesannya Terhadap JPNIN	139
4.9.	Strategi JPNIN Dalam Memperkukuhkan Hubungan Komuniti di Kawasan Kejiranan	141
4.10.	Kawasan Rukun Tetangga	145
4.11.	KRT Sebagai Agen Memperkukuhkan Kerjasama Dalam kalangan Komuniti	148
4.12.	Faktor Penghalang Proses Perpaduan Antara Etnik	151
4.13.	Kepentingan Proses Kepimpinan Dalam KRT	156
4.14.	Fungsi KRT Dalam Arus Kehidupan Era Kini	159
4.15.	Kesimpulan	162
BAB 5	ANALISA DAN DAPATAN KAJIAN	164
5.1.	Pengenalan	164
5.2.	Pemilihan Sampel Responden	165
5.3.	Faktor-faktor Mempengaruhi Penyertaan Generasi Muda Dalam Organisasi JM	169
	5.3.1. Usia	169
	5.3.2. Tahap Pendidikan	171
	5.3.3. Status Kehidupan Responden	172
	5.3.4. Pendapatan Bulanan Keluarga	173
	5.3.5. Tempoh Tinggal	176
5.4.	Tahap Pengetahuan Responden Mengenai Organisasi JM	177

5.4.1.	Tahap Pengetahuan Umum	179
5.4.2.	Tahap Pengetahuan Khusus	179
5.4.3.	Faktor-faktor Mempengaruhi Tahap Pengetahuan Responden	181
5.5.	Tahap Penerimaan Responden Terhadap Organisasi JM	187
5.5.1.	Faktor-faktor Mempengaruhi Tahap Penerimaan Responden Terhadap Organisasi JM	190
5.6.	Tahap Sokongan Organisasi JM	194
5.7.	Kesimpulan	197
BAB 6	PENUTUP DAN CADANGAN	200
6.1.	Pengenalan	200
6.2.	Hasil Penyelidikan Berdasarkan Persepsi Teori Organisasi	200
6.3.	Ruang Lingkup Keberkesanan Organisasi JM	206
6.4.	Cadangan dan Implikasi Dasar	208
6.4.1.	Fokus JPNIN Terhadap JM	209
6.4.2.	Kewajaran Organisasi Komuniti di Bawah Pentadbiran Pihak Berkuasa Tempatan	213
6.4.3.	Promosi dan Pengiktirafan	215
6.4.4.	Meningkatkan Had Usia Ahli JM	216
6.4.5.	Penglibatan Pelbagai Etnik Sebagai Ahli JM	217
6.5.	Kesimpulan	218
BIBLIOGRAFI		221

LAMPIRAN-LAMPIRAN

- i. Borang Soal Selidik Penyelidikan
- ii. Surat Kebenaran Menjalankan Kajian Mengenai Keberkesanan Jiran Muda daripada Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional
- iii. Borang Penilaian Prestasi Kawasan Rukun Tetangga
- iv. Contoh Laporan Aktiviti Penggalakan Rukun Tetangga di daerah Larut Matang Selama bagi Ogos 2010

SENARAI JADUAL

Jadual 1.1.	Status Keaktifan JM di Taiping Bagi Tahun 2007 – 2009	7
Jadual 3.1.	Status Penubuhan Jiran Muda Kawasan Rukun Tetangga di Taiping Sehingga Disember 2009	74
Jadual 3.2.	Laporan Penglibatan Generasi Muda Berusia Antara 13-21 Tahun di Negeri Perak Dalam Kes Jenayah	75
Jadual 3.3.	Penglibatan Generasi Muda Dalam Kes Jenayah di Taiping	76
Jadual 3.4.	Penduduk Mengikut Kumpulan Umur dan Etnik Daerah Pentadbiran Larut dan Matang, Perak 2007	78
Jadual 3.5.	Penduduk Mengikut Kumpulan Umur dan Etnik, Daerah Pentadbiran Larut dan Matang, Perak, 2008	79
Jadual 3.6.	Aktiviti Penggalakan Anjuran Jiran Muda Dalam Kawasan Rukun Tetangga Taiping Bagi Tahun 2007	97
Jadual 3.7.	Aktiviti Penggalakan Anjuran Jiran Muda Dalam Kawasan Rukun Tetangga Taiping Bagi Tahun 2008	99
Jadual 3.8.	Aktiviti Penggalakan Anjuran Jiran Muda Dalam Kawasan Rukun Tetangga Taiping Bagi Tahun 2009	100
Jadual 3.9.	Penyertaan Mengikut Etnik Aktiviti Penggalakan Anjuran JKRT dan JM di Taiping Bagi Tahun 2007, 2008 dan 2009	102
Jadual 3.10.	Penyertaan Mengikut Etnik Aktiviti Penggalakan Anjuran JKRT dan JM di Negeri Perak Bagi Tahun 2007, 2008 dan 2009	103
Jadual 3.11.	Perbandingan Aktiviti Penggalakan Anjuran Jiran Muda dan Kawasan Rukun Tetangga Taiping Dengan Perak Darul Ridzuan Bagi Tahun 2007, 2008 & 2009	105
Jadual 4.1.	Perbandingan Aktiviti Anjuran Jiran Muda dan Jiran Wanita di Taiping Bagi Tahun 2007, 2008 dan 2009	120

Jadual 5.1.	Responden Berdasarkan Keahlian dan Etnik	167
Jadual 5.2.	Keahlian Responden Dalam JM Berdasarkan Usia	170
Jadual 5.3.	Keahlian Responden Dalam JM Berdasarkan Tahap Pendidikan	171
Jadual 5.4.	Keahlian Responden Dalam JM Berdasarkan Status Kehidupan	172
Jadual 5.5.	Keahlian Responden Dalam JM Berdasarkan Pendapatan Bulanan Keluarga	174
Jadual 5.6.	Keahlian Responden Dalam JM Berdasarkan Tempoh Tinggal Dalam KRT	176
Jadual 5.7.	Tahap Pengetahuan Responden Berdasarkan Keahlian Dalam JM	182
Jadual 5.8.	Tahap Pengetahuan Responden Berdasarkan Etnik	183
Jadual 5.9.	Tahap Pengetahuan Responden Berdasarkan Status Kehidupan	184
Jadual 5.10.	Tahap Pengetahuan Responden Berdasarkan Usia	184
Jadual 5.11.	Tahap Pengetahuan Responden Berdasarkan Pendidikan	185
Jadual 5.12.	Tahap Pengetahuan Responden Berdasarkan Pendapatan Bulanan Keluarga	186
Jadual 5.13.	Penilaian Penerimaan Responden Berdasarkan Keahlian	190
Jadual 5.14.	Penilaian Penerimaan Responden Berdasarkan Etnik	191
Jadual 5.15.	Penilaian Penerimaan Responden Berdasarkan Tahap Pendidikan	192

Jadual 5.16. Penilaian Penerimaan Responden Berdasarkan Tahap Pendapatan Bulanan Keluarga	193
Jadual 5.17. Penglibatan Keluarga Responden Dalam Aktiviti Anjuran KRT	197

SENARAI RAJAH

Rajah 2.1.	Kerangka Kajian Penilaian Keberkesanan Organisasi Jiran Muda di Taiping, Perak Darul Ridzuan	59
------------	---	----

SENARAI PETA

Peta 3.1.	Peta Negeri Perak	85
Peta 3.2.	Peta Daerah Larut Matang dan Selama	86

SINGKATAN NAMA

1.	Dasar Ekonomi Baru	DEB
2.	Jabatan Perpaduan Negara & Integrasi Nasional	JPNIN
3.	Jawatankuasa Rukun Tetangga	JKRT
4.	Jiran Muda	JM
5.	Kawasan Rukun Tetangga	KRT
6.	Keluaran Dalam Negeri Kasar	KDNK

**PENILAIAN KEBERKESANAN ORGANISASI JIRAN MUDA
DALAM KAWASAN RUKUN TETANGGA DI TAIPING,
PERAK DARUL RIDZUAN**

ABSTRAK

Penyelidikan ini bertujuan untuk menilai keberkesanan organisasi Jiran Muda dalam Kawasan Rukun Tetangga di Taiping, Perak Darul Ridzuan, walaupun pada hakikatnya organisasi itu dikategorikan tidak aktif. Oleh kerana keaktifan dan keberkesanan merupakan isu yang berbeza, adalah penting untuk menilai penerimaan generasi muda terhadap organisasi berkenaan. Penerimaan generasi muda terhadap organisasi itu merupakan petunjuk keberkesanannya. Pemboleh ubah yang digunakan dalam penyelidikan ini berasaskan skala pengetahuan, penerimaan dan sokongan masyarakat terhadap organisasi itu, berdasarkan persepsi responden. Pengukuran tahap keberkesanan penyelidikan ini berasaskan penilaian yang digunakan oleh Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional bagi mengkategorikan keaktifan sesebuah Kawasan Rukun Tetangga. Berdasarkan instrumen pengukuran itu, skala keberkesanan bagi penyelidikan ini adalah skor antara 50%-100%. Sampel penyelidikan ini 418 orang responden yang terdiri daripada 305 ahli Jiran Muda dan 113 bukan ahli Jiran Muda dalam Kawasan Rukun Tetangga yang menubuhkan organisasi itu. Hasil penyelidikan membuktikan bahawa organisasi Jiran Muda menepati skala keberkesanan berdasarkan skor pemboleh ubah pengetahuan umum 80.9%, dan pengetahuan khusus 71%. Manakala skor pemboleh ubah penerimaan berasaskan sub skala pencapaian matlamat 84.7%, kesatuan dalaman 74% dan penyertaan 78%. Skor bagi pemboleh ubah sokongan adalah 70.6%. Hasil penyelidikan menunjukkan ketidakaktifan organisasi itu berpunca daripada kurangnya

sokongan pelbagai pihak berasaskan rendahnya skala bagi skor pemboleh ubah sokongan. Nilai keberkesanan itu menunjukkan bahawa organisasi Jiran Muda boleh dijadikan mekanisme kawalan sosial generasi muda dalam komuniti kejiranan.

EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF JIRAN MUDA ORGANIZATION IN RUKUN TETANGGA, TAIPING, PERAK DARUL RIDZUAN

ABSTRACT

The purpose of this research is to evaluate the effectiveness of Jiran Muda organisation which is formed under the jurisdiction of Rukun Tetangga in district of Taiping, Perak Darul Ridzuan, even though this program is perceived as inactive. Considering effectiveness and activeness are two different issues, it is crucial to evaluate the acceptance of young generation towards this organisation. The acceptance of young generation reflects the efficiency of Jiran Muda organisation. Variables used in this study are scale of knowledge, acceptance and perception of respondents toward community support received by this organisation. The scale of effectiveness in this study is based on the activeness measurement utilised by Department of National Unity and Integration (Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional) to measure the activeness of Rukun Tetangga in the specified area. Based on this scale, the level of effectiveness in range between 50% - 100%. A sample of 418 respondents which consist of 305 members of Jiran Muda and 113 of non-members at Rukun Tetangga with such organisation have participated in this study. The findings of this research show that Jiran Muda organization is in fact effective based on the 80.9% score of general knowledge and 71% score of specific knowledge. Whereas, the acceptance score based on the sub-scale of mission accomplished is 84.8%, internal association is 72% and participation is 78%. The score for support is 70.6%. These findings proved that the inactiveness of Jiran Muda is due to lack of support from various parties based on the lower score of this dependent variable

in comparison to other variables. The value of effectiveness shows that Jiran Muda organisation can be used as a mechanism to enhance the social control for the young generation in the community.

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1. Pengenalan

Penyelidikan ini dilakukan bagi menilai sama ada organisasi Jiran Muda (JM) yang diwujudkan dalam Kawasan Rukun Tetangga (KRT) di Taiping, Perak Darul Ridzuan, masih mempunyai keberkesanan dalam kalangan generasi muda masa kini. Organisasi itu dikategorikan tidak aktif bagi tahun 2007 – 2009 berdasarkan laporan daripada Pejabat Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional Daerah Larut Matang Selama dan Kerian (2010).

JM merupakan salah satu cawangan dalam KRT, selain Jiran Wanita,¹ Jiran Warga Emas² dan Tunas Jiran.³ Organisasi itu terbuka kepada generasi muda, berusia antara 13 tahun hingga 21 tahun yang tinggal ataupun menjadi pemastautin dalam KRT. Ia berperanan ke arah melibatkan generasi muda di KRT untuk merancang, melaksana dan melibatkan diri dalam aktiviti kemasyarakatan di kawasan kejiranan masing-masing. Pelaksanaan aktiviti berfungsi untuk menjana interaksi dan persefahaman dalam kalangan anggota komuniti. Hubungan dan penglibatan secara berterusan menerusi pelaksanaan aktiviti, mampu mengintegrasikan golongan itu dalam komuniti kejiranan. Penyertaan

---

¹ Jiran Wanita adalah organisasi bagi golongan wanita berusia 21 tahun ke atas dan menjadi pemastautin dalam sesebuah KRT. Organisasi itu bertujuan membantu KRT dalam menjalankan program-program khusus untuk golongan wanita (Sumber : Risalah Jiran Wanita, terbitan Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional, 2006).

² Jiran Warga Emas adalah organisasi bagi pemastautin dalam sesebuah KRT yang berusia 56 tahun ke atas. Ianya bertujuan membantu KRT dalam menjalankan program khusus untuk warga emas (Sumber : Risalah Rukun Tetangga, terbitan Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional, 2006).

³ Tunas Jiran adalah organisasi bagi kanak-kanak berusia di bawah 13 tahun yang menjadi pemastautin dalam sesebuah KRT. Ianya membantu KRT menjalankan program bagi golongan kanak-kanak. Pengurusan Tunas Jiran diselarasakan oleh Jawatankuasa Rukun Tetangga yang dilantik sebagai Penyelaras Tunas Jiran.

dalam aktiviti, berperanan mentransformasikan mereka sebagai ahli komuniti yang komited ke arah memperkasakan institusi kejranaan. Kaedah yang dijana menerusi organisasi JM, bertepatan dengan pandangan Klein (2006), bahawa pembangunan diri generasi muda lebih berkesan dengan organisasi ataupun agensi yang berkaitan dengan komuniti di kawasan kediaman mereka. Sehingga tahun 2009 terdapat sejumlah 49 buah KRT di Taiping, namun yang berjaya mewujudkan organisasi JM melibatkan 32 buah KRT sahaja (Pejabat Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional Daerah Larut Matang Selama dan Kerian, 2010). Kegagalan menubuhkan JM bagi sebahagian KRT, disebabkan faktor ketidakaktifan atau kurang perhatian terhadap generasi muda oleh KRT berkenaan (Pejabat Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional Daerah Larut Matang Selama dan Kerian, 2010).

1.2. Permasalahan Kajian

Samsudin (2007) menyatakan separuh daripada penduduk dunia berusia 25 tahun ke bawah. Malaysia mempunyai seramai 11.1 juta belia, iaitu lebih kurang 45% daripada jumlah penduduk negara (Samsudin, 2007). Sebarang kegagalan dalam mencorakkan hala tuju dan keperibadian golongan itu boleh mendatangkan kesan negatif kepada kemakmuran dan keharmonian negara. Usaha itu perlu diberikan perhatian serius kerana laporan daripada Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, menunjukkan 70% daripada penduduk negara membangun tertumpu di kawasan bandar. Jumlah itu akan meningkat kepada 80% pada tahun 2050 (Jiang, Young dan Hardee, 2008). Kesan itu mampu memberikan implikasi besar, kerana tekanan daripada proses pemodenan mempunyai

korelasi dengan permasalahan tingkah laku manusia (Bannon dan McKay, 2007). Kegagalan program yang dijalankan oleh pelbagai pihak, khusus untuk generasi muda ataupun belia dalam mencapai matlamat yang ditetapkan, mengakibatkan kegagalan mekanisme kawalan terhadap golongan itu.

Penglibatan golongan tersebut dalam aktiviti yang dirancang adalah satu usaha menyesuaikan mereka dengan perubahan dan masalah sosial (Chaskin, 2009). Terdapat beberapa program yang gagal mencapai matlamat ke arah pengawalan generasi muda, antaranya Program Induk Belia Negara⁴(Chek Mat, 1999). Program itu tidak memperlihatkan kemajuan besar dari segi falsafah dan pelaksanaannya. Begitu juga Program Rakan Muda⁵ yang dilihat mendapat sambutan membanggakan, namun pendekatan pelaksanaannya lebih bersifat hiburan (Chek Mat, 1999). Program Latihan Khidmat Negara yang bertujuan untuk membentuk jati diri golongan remaja, dianggap masih tidak mencapai matlamatnya. Terdapat laporan mengatakan terjadi pergaduhan dalam kalangan pelatih program itu yang melibatkan antara etnik (Gatsiounis, 2008).

Proses urbanisasi dan industrialisasi membawa perubahan besar dalam gaya kehidupan generasi muda. Ianya seiring dengan pandangan Stiffman (2007), meletakkan faktor kemajuan yang ditunjangi urbanisasi dan industrialisasi, mempengaruhi gaya hidup

---

⁴ Program itu di bawah Kementerian Belia dan Sukan, dilancarkan pada 31 Mei 1991. Ianya bertujuan memupuk generasi pemimpin pelapis dari kalangan belia untuk menghadapi dan mengisi Wawasan 2020 melalui Program Malaysia Patriotik. Antara aktiviti yang dijalankan melalui program itu adalah Kursus Kepimpinan peringkat daerah, negeri dan kebangsaan (Sumber : Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Negara Jld. 1, Bil 18/1991, <http://www.parlimen.gov.my/hindex/pdf/DN-26>, dilayari pada 15 Mac 2010).

⁵ Program Rakan Muda anjuran Kementerian Belia dan Sukan dilancarkan pada awal tahun 90-an. Program itu bertujuan mengasuh minat dan mengasah bakat golongan remaja dalam apa jua bidang yang mereka gemari. Ia dapat merapatkan remaja dengan budaya produktif, bebas diri daripada godaan dan belenggu budaya negatif (Sumber : Penyata Rasmi Parlimen, Dewan Rakyat, Jld.1, Bil 34/1995, <http://www.parlimen.gov.my/hindex/pdf/DR271>, dilayari pada 15 Mac 2010).

masyarakat. Kepentingan proses modenisasi bertujuan untuk memastikan sesebuah negara mempunyai daya saing ke arah memperkukuhkan pembangunan dan kemajuannya. Walaupun pada hakikatnya modenisasi itu menjurus kepada unsur kemudahan dalam kehidupan, namun pada masa yang sama, ianya mencernakan pelbagai permasalahan terhadap institusi kemasyarakatan, sekiranya mekanisme kawalan tidak mampu berfungsi dengan sebaiknya (Moore, 1986; Junaenah Sulehan dan Nor Azizan Idris, 2005; Terence Chong, 2005). Fenomena itu bertepatan dengan pandangan Parton (1996) yang menyatakan sains dan teknologi moden memberikan dua hasil kepada manusia, iaitu malapetaka dan kebaikan.

Modenisasi dilihat begitu mempengaruhi dalam pembentukan sahsiah diri generasi muda (Hussain, 1986). Permasalahan pembentukan sahsiah diri dalam era moden mempunyai korelasi dengan keruntuhan institusi keluarga (Ochiai, 1994). Mekanisme pengawalan diri golongan itu yang dilaksanakan oleh pelbagai pihak, melalui program ataupun organisasi harus dinilai keberkesanannya. Ketidakberkesanan program seperti yang dibuktikan menerusi Program Induk Belia Negara dan Rakan Muda (Chek Mat, 1999) memberi impak negatif terhadap proses pengawalan pembentukan keperibadian generasi muda. Permasalahan itu seterusnya menyukarkan pencapaian Wawasan 2020⁶ bagi meletakkan Malaysia dalam kalangan negara maju (Aziz Deraman, 1994; Zurinah, 1994).

---

⁶ Wawasan 2020 adalah cetusan idea mantan Perdana Menteri Malaysia Keempat, Tun Mahathir Mohamad untuk menjadikan negara Malaysia yang benar-benar maju dari segala segi iaitu ekonomi, politik, sosial, kerohanian, kejiwaan dan kebudayaan. Ianya mengandungi sembilan cabaran yang menjadi panduan bagi menjadikan Malaysia sebuah negara perindustrian yang maju tetapi mengekalkan nilai-nilai murni, menikmati taraf hidup yang tinggi, keamanan dan keadilan sosial serta bangga terhadap negara (Zurinah Hassan, 1994).

Kewajaran menggunakan organisasi JM sebagai mekanisme kawalan bagi generasi muda, memperlihatkan bahawa usaha pembangunan belia tidak boleh dipandang mudah dan dilaksanakan mengikut selera dan kehendak individu atau kelompok tertentu. Pembangunan diri golongan belia tidak boleh dijalankan dalam konteks yang terpisah daripada persekitaran di mana belia, rakan sebaya dan keluarga mereka tinggal dan berinteraksi (Samsudin, 2007). Kaedah pelaksanaan aktiviti dalam komuniti tempatan dipersetujui oleh Bruggeman (2008) yang menyatakan keadaan persekitaran mempengaruhi keupayaan sesebuah organisasi.

Pandangan Samsudin (2007) dan Bruggeman (2008), bersesuaian dengan kajian Zakiah (2004) yang berpendapat, walaupun wujud pelbagai perkhidmatan sosial sama ada anjuran agensi kerajaan, badan swasta dan pertubuhan bukan kerajaan (NGO), namun permasalahan sosial lebih mudah dikenali dan diatasi melalui kerjasama dalam kalangan komuniti itu sendiri. Komuniti merupakan organisasi sosial yang memberikan peraturan kehidupan yang komprehensif, ia membolehkan anggota masyarakat mencapai tujuan secara bersepadu, menangani masalah mereka secara bersama serta mengembangkan kualiti hidup mereka (Zakiah, 2004).

Permasalahan dalam menghadapi ketidakberkesanan organisasi bagi generasi muda yang dialami oleh beberapa agensi kerajaan dan badan bukan kerajaan, turut menular kepada Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional (JPNIN), berdasarkan laporan status keaktifan organisasi JM. Penilaian status keaktifan dilakukan oleh agensi

itu berdasarkan Laporan Aktiviti Penggalakan Rukun Tetangga,⁷ iaitu melalui maklum balas yang dikemukakan oleh Jawatankuasa Rukun Tetangga (JKRT). Berdasarkan laporan yang diterima daripada agensi itu, berkaitan status keaktifan⁸ organisasi JM di Taiping bagi tahun 2007 hingga 2009, menunjukkan terdapat 25% JM yang aktif pada tahun 2007. Tahap keaktifan pada 2008 hanya 22% dan bagi tahun 2009 menyaksikan penyusutan keaktifan kepada 15% sahaja (Pejabat Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional Daerah Larut Matang Selama dan Kerian, 2010). Kaedah penetapan keaktifan organisasi JM dinilai berdasarkan jumlah aktiviti yang berjaya dilaksanakan dalam tempoh satu tahun. Organisasi JM yang berjaya melaksanakan sekurang-kurangnya enam aktiviti dalam tempoh itu dikategorikan sebagai aktif, manakala pelaksanaan antara 1-5 aktiviti dikategorikan sederhana aktif, manakala JM yang gagal melaksanakan sebarang aktiviti dalam tempoh satu tahun, dikategorikan sebagai tidak aktif (Pejabat Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional Daerah Larut Matang Selama dan Kerian, 2010).

Laporan daripada agensi itu (Lihat Jadual 1.1) membuktikan penurunan tahap keaktifan JM yang begitu ketara antara tahun 2007 hingga 2009. Laporan itu menunjukkan bilangan organisasi JM dalam kategori sederhana aktif turut mengalami penurunan. Ini terbukti apabila dalam tahun 2007, bilangan organisasi JM yang sederhana

---

⁷ Laporan itu merangkumi aktiviti yang dijalankan oleh JKRT, JM, Jiran Wanita, Jiran Warga Emas, Tunas Jiran dan Skim Rondaan Sukarela bagi sesebuah KRT. Laporan ataupun maklum balas aktiviti dikemukakan kepada Pejabat Perpaduan Daerah pada atau sebelum 2hb. setiap bulan.

⁸ Penilaian status keaktifan JM dinilai bersama dengan status keaktifan JKRT. Ini kerana tidak ada borang penilaian khusus bagi menilai keaktifan sesebuah organisasi JM. Kaedah penilaian ini mempunyai kelemahan kerana ada antara aktiviti yang dijalankan oleh JM tidak dilaporkan sepenuhnya. Kaedah penilaian keaktifan JKRT diambil kira dengan aktiviti yang disumbangkan oleh cawangan-cawangannya. JKRT dianggap aktif apabila berjaya melaksanakan 12 aktiviti dalam tempoh satu tahun. Oleh itu enam aktiviti yang dijalankan oleh JM dalam tempoh satu tahun boleh dianggap organisasi itu aktif berdasarkan penilaian keaktifan yang digunakan oleh JPNIN.

aktif adalah 47%. Manakala pada tahun 2008 bilangan itu telah menyusut lagi kepada 22%. Namun bagi tahun 2009 kadar itu meningkat sedikit kepada 24%.

Jadual 1.1

Status Keaktifan JM di Taiping Bagi Tahun 2007 - 2009

BIL	TAHUN	STATUS KEAKTIFAN			JUMLAH BESAR JM	JUMLAH AKTIVITI
		AKTIF	SEDERHANA AKTIF	TIDAK AKTIF		
1	2007	7 JM (25%)	13 JM (47%)	7 JM (25%)	27 JM (100%)	502
2	2008	7 JM (22%)	7 JM (22%)	16 JM (56%)	30 JM (100%)	297
3	2009	5 JM (15%)	8 JM (24%)	19 JM (61%)	32 JM (100%)	241

Sumber : Laporan Keaktifan JM Taiping bagi Tahun 2007-2009, Pejabat Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional Daerah Larut Matang Selama dan Kerian.

Jadual 1.1 jelas menunjukkan bilangan organisasi JM yang dikategorikan tidak aktif mengalami pertambahan yang ketara. Bagi tahun 2007 terdapat 25% sahaja organisasi JM yang tidak aktif. Namun pada tahun 2008, meningkat kepada 56% dan terus meningkat sehingga 61% bagi tahun 2009. Penilaian keaktifan bagi keseluruhan organisasi JM dalam KRT di Taiping, dibuat berdasarkan manual kualiti⁹ yang ditetapkan oleh JPNIN. Manual kualiti itu mensasarkan bahawa peratus keaktifan KRT bagi peringkat kebangsaan, negeri dan juga daerah haruslah mencapai sekurang-kurangnya

⁹ Manual kualiti bermaksud prosedur ISO yang digunakan oleh JPNIN bagi menetapkan tahap keaktifan KRT dan cawangan di bawahnya. Prosedur ISO yang digunakan bagi tujuan itu oleh JPNIN adalah Pengagihan Geran Peruntukan Rukun Tetangga (JPNIN/RT/03).

80%.¹⁰ Sasaran tahap keaktifan sekurang-kurangnya 80% disyaratkan juga kepada cawangan-cawangan dalam KRT (Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional, 2009).

Penilaian status keaktifan yang disandarkan semata-mata kepada laporan Pejabat Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional Daerah Larut Matang Selama dan Kerian dilihat kurang mampu membuktikan keberkesanan sebenar organisasi JM secara kolektif. Kewajaran program berkaitan perkhidmatan manusia diukur, adalah untuk meningkatkan produktiviti dari aspek kecekapan, keberkesanan dan akauntabiliti (Faizah, 2005). Oleh itu aspek keaktifan dan keberkesanan adalah permasalahan kajian yang harus dijelaskan dalam penyelidikan ini. Penekanan permasalahan itu wajar, kerana keaktifan organisasi JM dinilai oleh agensi tersebut dari aspek mikro, iaitu hanya mendasari program yang dilaksanakan dalam tempoh satu tahun. Penyelidikan ini mendapati penilaian yang bersifat mikro kurang unsur holistik, antaranya terdapat aktiviti yang dilaksanakan oleh JM di Taiping tidak dilaporkan kepada Pejabat Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional Daerah Larut Matang Selama dan Kerian.¹¹ Kelemahan dalam proses melaporkan aktiviti lebih menjurus kepada ketidakcekan pihak lain, iaitu pengurusan JKRT. Oleh itu

---

¹⁰ Manual Prosedur Kualiti ISO dan Piagam Pelanggan JPNIN menetapkan bahawa keaktifan KRT harus mencapai sekurang-kurangnya 80%, sama ada bagi peringkat kebangsaan, negeri dan juga daerah, untuk membolehkannya dikategorikan sebagai aktif.

¹¹ Menurut Razali Husin, Penolong Pegawai Perpaduan Unit Operasi di JPNIN Perak, ada kalanya JKRT tidak melaporkan program-program yang lakukan JM secara spontan. Program secara spontan seperti permainan bola sepak yang boleh dilakukan tanpa melibatkan perancangan khusus. Ia dilaksanakan berdasarkan kehendak semasa golongan itu. Lazimnya program begini kurang dilaporkan, walaupun sebenarnya satu bentuk program yang dapat membina interaksi dan persefahaman dalam kalangan generasi muda. Andainya golongan muda yang merupakan ahli JM, bermain bola sepak dengan rakan-rakannya dengan kadar dua kali seminggu. Ini bermakna JM tersebut berjaya melaksanakan lapan aktiviti dalam tempoh satu bulan. Melalui bilangan aktiviti yang besar daripada permainan bola sepak, ia telah melonjakkan JM itu ke tahap aktif. Kaedah itu turut menunjukkan melalui aktiviti, organisasi JM berjaya menyatukan penglibatan generasi muda dalam kawasan keiranan.

pendekatan secara makro juga harus dilihat kerana peningkatan kadar ketidakaktifan organisasi JM di Taiping turut disumbangkan oleh kelemahan urus tadbir JKRT.

Bersandarkan daripada kenyataan di atas, penyelidikan ini merasakan penilaian bersumberkan jumlah aktiviti dianggap kurang mampu melambangkan keberkesanan sebenar organisasi JM secara keseluruhannya. Kurangnya aktiviti atau penglibatan, boleh didorong oleh faktor kelemahan sistem sokongan seperti bantuan kewangan, kemudahan premis mesyuarat, sokongan dari keluarga, masyarakat, JKRT, JPNIN dan lain-lain pihak. Penyelidikan ini melihat walaupun pada zahirnya organisasi JM kelihatan tidak aktif, namun hakikatnya ia berkemungkinan mempunyai unsur keberkesanan yang tidak mampu diterjemahkan melalui laporan aktiviti semata-mata. Keberkesanan dalam penyelidikan ini menjurus terhadap kesesuaian organisasi JM dalam memenuhi cita rasa generasi muda pada masa kini. Kaedah yang digunakan oleh JPNIN mengkategorikan organisasi JM di Taiping dalam status tidak aktif, dirasakan kurang mengambil kira kehendak dan permasalahan yang dihadapi ataupun pandangan dari golongan tersebut. Ketidakaktifan dan keberkesanan adalah merupakan dua persoalan yang berbeza, organisasi yang kurang aktif tidak boleh dilabelkan sebagai tidak mempunyai keberkesanan. Berdasarkan peristilahan daripada Kamus Dewan (2010), aktif membawa erti giat ataupun berusaha, manakala keberkesanan membawa maksud perubahan. Berdasarkan konteks penyelidikan ini, ketidakaktifan lebih condong kepada kurangnya usaha, manakala keberkesanan lebih mirip kepada ruang-ruang yang boleh membawa perubahan kepada organisasi JM.

Di samping itu, kajian Ianni (1996), mendapati kekuatan organisasi golongan belia perlu didokong dan ditunjangi oleh kekuatan sosial dalam masyarakat. Ia termasuk bimbingan, tunjuk ajar, budaya penyayang dan sifat keperihatinan dalam pembangunan belia. Ketidakaktifan sesebuah organisasi JM boleh dicetuskan oleh faktor sampingan yang berada di luar kawalan ahlinya ataupun generasi muda. Ia termasuk faktor ketepatan pelaporan aktiviti dan sokongan. Oleh itu, permasalahan yang dikaji dalam penyelidikan ini, adalah bagi mengetahui keberkesanan sebenar organisasi JM, berdasarkan pandangan responden yang terdiri daripada ahli dan bukan ahli JM dalam KRT di Taiping.

1.3. Sorotan Karya

Kajian ilmiah mengenai organisasi JM masih di tahap kurang memberangsangkan. Permasalahan itu mendorong penyelidik mendapatkan input-input penyelidikan ini dari lain-lain kajian yang ada kaitan dengan organisasi ataupun pengurusan generasi muda dan juga remaja. Kajian mengenai program JM pernah dilakukan oleh Mohd. Fazli (1999) berkaitan penglibatan remaja dalam program anjuran JM yang dilakukan di daerah Hulu Langat, Selangor Darul Ehsan. Kajian itu mendapati sejumlah besar remaja terlibat dalam kegiatan JM, disebabkan pengaruh ahli keluarga yang terlibat secara langsung dengan kegiatan Rukun Tetangga di kawasan berkenaan.

Kajian Mohd. Fazli (1999) selari dengan hasil kajian Yowell dan Gordon (1996), yang mendapati penglibatan dan bimbingan golongan dewasa akan mengukuhkan pergerakan belia dalam organisasi kejiwaan. Proses penglibatan itu mampu melahirkan

struktur jaringan sosial yang mantap dalam masyarakat. Kajian itu mendapati kerjasama antara golongan dewasa dan belia di kawasan kejiranan akan melahirkan ikatan kemesraan antara ibubapa dan anak-anak. Proses itu mewujudkan kekuatan sosial yang diadun melalui kesepaduan yang kukuh dalam institusi keluarga, kejiranan dan masyarakat (Yowell dan Gordon, 1996; Ianni, 1996; Mohd. Fazli, 1999).

Kajian Hussain (1981) ke atas Persatuan Kelab-kelab Belia Malaysia dan Gerakan Belia 4B Malaysia, mendapati belia merupakan golongan ataupun kumpulan umur anggota sesebuah masyarakat yang mempunyai ciri-ciri tingkah laku ataupun budaya tertentu. Ianya berkaitan dengan kedudukan, peranan dan penglibatan mereka yang bergantung pada suasana, struktur serta sistem kehidupan masyarakat umum. Sistem itu termasuk dalam aspek ekonomi, tingkat kemajuan sosioekonomi, pendidikan, ideologi, struktur politik dan nilai-nilai sosio-budaya. Belia merupakan golongan yang produktif, idealistik dan bakal memiliki masa depan masyarakat, mereka boleh digerakkan dan digunakan dalam semua aktiviti kemasyarakatan dan kemanusiaan serta pelbagai lagi. Dengan itu mereka turut menghayati perubahan dan kemajuan yang terjadi dalam masyarakat (Hussain, 1981). Melalui penyertaan dalam organisasi belia, generasi muda boleh mengembangkan identiti mereka kepada masyarakat umum yang menjadi pendorong bagi mereka untuk berdikari.

Kajian Hussain (1981), bersesuaian dengan matlamat yang harus dicapai dalam organisasi JM. Sebagai sebuah organisasi yang mendapat pengawasan secara langsung daripada agensi kerajaan, ia diformatkan untuk beroperasi sebagai mekanisme menarik

penyertaan generasi muda dalam aktiviti kemasyarakatan. Proses penyertaan itu akan membuka ruang dalam mengukuhkan pergaulan antara masyarakat pelbagai etnik dan peringkat usia. Peminggiran generasi muda dari arus perdana kemasyarakatan melalui pergaulan yang hanya terbatas dalam kalangan rakan sebaya, akan menjejaskan proses kawalan dan pembentukan keperibadian yang berkesan. Kelekaan dan kesilapan golongan itu dalam memilih rakan ataupun pembimbing, boleh mendorong mereka kepada aktiviti yang menyanggahi batasan sosial.

Hussain (1986), mendapati banyak organisasi berkenaan golongan belia wujud di Malaysia, namun tidak ramai yang tahu tentang kewujudan dan keperluan organisasi itu. Pertubuhan belia yang terlibat dalam usaha pembangunan dan bersifat sukarela, lazimnya kurang berkesan jika dibandingkan dengan organisasi birokrasi ataupun organisasi perniagaan. Melalui sikap itu, seseorang tidak sahaja menganggap bahawa kedudukan dan peranan organisasi belia itu kurang penting dalam kehidupannya, bahkan penyertaan dalam kegiatan badan-badan berkenaan dianggap hanyalah untuk mengisi masa lapang atau kegiatan sementara, sebelum mendapat pekerjaan tetap (Hussain, 1986).

Kurangnya kepentingan pertubuhan belia menurut Hussain (1986), diperkukuhkan lagi berdasarkan kajian Azimi Hamzah dan Turiman (2004), yang mengaitkan bahawa pertubuhan atau organisasi belia kurang menyumbang kepada masa hadapan, terutama kepada belia menganggur dan kegiatan bersifat sukarela sukar mendapat publisiti. Sebagai sebuah organisasi sukarela, JM juga dilihat tidak terlepas daripada label sebagai

premis untuk meluangkan masa dan ahlinya kurang memberikan perhatian ke arah pemantapan organisasi (Hussain, 1986; Azimi dan Turiman, 2004).

Kajian Kam Swee Leng (1999), berkaitan belia etnik Cina di Setapak, Kuala Lumpur, mendapati iklim persekitaran merupakan faktor pendorong ke arah proses perkembangan seseorang remaja. Faktor-faktor seperti keluarga, sekolah, rakan sebaya, masyarakat serta media boleh mempengaruhi kehidupan seharian golongan belia. Kajian itu juga mendapati pola kebudayaan yang stabil menjadi ukuran kepada tingkah laku dalam masyarakat tradisional, tetapi dalam masyarakat moden kumpulan rakan sebaya menjadi agen sosial yang terpenting (Kam Swee Leng, 1999). Faktor pendorong ke arah perkembangan remaja yang diutarakan dalam kajian Kam Swee Leng (1999), mempunyai kesamaan pandangan dengan Griffith (2008), yang mendapati organisasi komuniti yang utuh merupakan mekanisme kawalan bagi generasi muda untuk menghindari mereka daripada dipengaruhi unsur tidak sihat, terutamanya melalui dorongan rakan sebaya.

Selain daripada memerlukan sokongan masyarakat dalam memastikan organisasi bagi generasi muda mampu mencapai matlamat yang ditetapkan (Yowell dan Gordon, 1996; Ianni, 1996; Kam Swee Leng, 1999; Mohd. Fazli, 1999; Griffith, 2008), organisasi itu juga turut dipengaruhi oleh persekitaran semasa. Ia dibuktikan melalui kajian Lizawati (2001), yang mendapati remaja di kawasan bandar boleh dikelaskan sebagai mangsa pembangunan. Kepesatan arus pembangunan ada kalanya meminggirkan unsur pemerksaan kerohanian dan insan, sehingga menghanyutkan remaja dalam perubahan sosial. Hipotesis itu mempunyai kewajaran, kerana transformasi kepada arus

pembangunan mempunyai pengaruh kuat terhadap generasi muda. Kajian Norton (1932) menguatkan lagi analisis kajian Lizawati (2001), bila beliau mengakui bahawa perubahan sosial mencetuskan banyak masalah, ekoran daripada pertumbuhan penduduk yang mendadak. Pendapat Norton (1932) dan Lizawati (2001), mempunyai keselarian pandangan dengan Foley (1987) yang berpendapat proses urbanisasi dan industrialisasi berterusan akan menghakiskan semangat kerjasama dalam kalangan masyarakat di bandar. Fenomena ini mencernakan institusi keluarga yang kurang stabil dan menjurus kepada kejatuhan nilai moral dalam masyarakat (Foley, 1987). Berpaksikan permasalahan yang berakar umbi daripada arus pembangunan, nilai keberkesanan seharusnya wujud dalam organisasi untuk generasi muda seperti organisasi JM. Organisasi itu sewajarnya berfungsi sebagai wacana penyelamat untuk membantu golongan tersebut dalam mengharungi arus pemodenan. Kewajaran itu sealiran dengan pandangan Eaton (1970), menyatakan bahawa organisasi boleh dijadikan alat untuk mempengaruhi jiwa dan perasaan generasi muda.

Usaha mengupayakan sesebuah organisasi sebagai mekanisme kawalan diri generasi muda, memerlukan sokongan dan bimbingan berterusan. Sokongan merupakan asas keberkesanan sesebuah organisasi dibuktikan menerusi kajian Noor Fauzani (2003), sokongan ibubapa merupakan satu dorongan kepada generasi muda menyertai kegiatan berfaedah. Kajian itu mendedahkan generasi muda yang berhadapan kongkongan melampau daripada ibubapa akan mengalami proses pemberontakan dalaman. Budaya keluarga yang longgar juga menyebabkan pelajar mudah terpengaruh dengan unsur negatif yang diikuti dari rakan sebaya atau terumbang ambing dalam proses sosialisasi

(Sidiq Baba, 1991). Para pemerhati sosial mendapati 50% daripada remaja dipengaruhi pendapat rakan sebaya, 30% mendengar nasihat guru dan hanya 20% menuruti nasihat ibubapa (Masruhan, 2001). Hasil pemerhatian itu memperlihatkan penglibatan ibubapa meningkatkan kembali peranan sebagai kaunselor ataupun rakan baik kepada anak-anak mereka.

Sementara itu, kajian yang dilakukan Hasnah (2002), mendedahkan antara faktor yang menyebabkan pertubuhan belia gagal beroperasi sempurna dikaitkan dengan permasalahan kepimpinan, kurang penyertaan, kewangan dan campur tangan politik. Masalah kepimpinan menjurus kepada faktor pertubuhan belia dipimpin oleh golongan yang berpengaruh dalam masyarakat. Kedudukan dan banyak tanggungjawab yang dipikul menyebabkan mereka tidak mampu memberikan tumpuan penuh untuk mengendali pertubuhan, kerana dibebani dengan komitmen lain (Hasnah, 2002). Permasalahan yang diketengahkan melalui kajian Hasnah (2002), dilihat mempunyai perkaitan dalam kaedah pentadbiran organisasi JM. Perkaitan itu berasaskan terdapat unsur campur tangan JKRT dalam pemilihan jawatankuasa JM. Campur tangan itu berlaku kerana berdasarkan garis panduan JPNIN, bagi proses pelantikan jawatankuasa JM, jelas menunjukkan kuasa diberikan kepada JKRT¹² untuk merestui dan mengeluarkan surat pelantikan jawatankuasa JM .

Bagi mendapatkan satu gambaran sama ada faktor pengukuhan dan kelemahan organisasi generasi muda di sini mempunyai keselarian dengan negara lain, maka

---

¹² Pelantikan Jawatankuasa Utama JM mestilah mendapat restu daripada JKRT. Tempoh sah pelantikan jawatankuasa itu juga adalah sama dengan tarikh tempoh pelantikan JKRT.

sorotan karya turut mencakupi organisasi berkaitan generasi muda di luar Malaysia. Kajian Gale dan Fahey (2005), di beberapa buah negara di Asia mendapati antara faktor yang mempengaruhi golongan belia adalah dari aspek gender, kelas sosial, struktur keluarga, tempat kerja, dasar kerajaan dan juga komuniti. Kajian itu mendapati arus globalisasi mendorong mereka kepada perubahan moral, bersikap liberal tentang seks dan persaingan dalam ekonomi.

Faktor demografi yang disentuh oleh Gale dan Fahey (2005) turut diberi perhatian dalam kajian Levitt dan Rubenstein (1972). Kajian itu mendapati remaja yang bekerja, lazimnya berasal daripada keluarga miskin. Corak kehidupan mereka dipengaruhi oleh lonjakan pembangunan. Mereka mudah terdedah dengan gejala sosial yang boleh memesonkan arah tuju kehidupan. Ketidaksamaan dari segi etnik dan budaya masyarakat setempat menambahkan lagi permasalahan itu. Remaja yang kehilangan arah tuju boleh menjadi parasit dalam masyarakat (Levitt dan Rubenstein, 1972). Melalui kajian itu, penglibatan remaja dalam sesebuah organisasi secara tidak langsung turut didorong oleh faktor demografi seperti taraf hidup, budaya dan juga etnik.

Berdasarkan kajian Gale dan Fahey (2005) dan Levitt dan Rubenstein (1972), membuktikan bahawa arus pembangunan merupakan salah satu pemangkin kepada permasalahan generasi muda. Kajian Atal (2005) di India, mendapati pengasingan remaja dari arus kemasyarakatan akan mengakibatkan mereka melupakan nilai-nilai tradisi, hubungan kekeluargaan dan penerimaan budaya asing, khususnya barat sebagai teras kehidupan. Walaupun hakikatnya ada dalam kalangan remaja tergelincir daripada

nilai-nilai yang dipersetujui oleh masyarakat, namun mereka tidak seharusnya dilihat sebagai kumpulan bermasalah. Permasalahan remaja itu boleh diatasi melalui penyertaan dalam program atau organisasi yang terkawal. Permasalahan yang diaplikasikan dalam konteks organisasi JM, memperlihatkan proses melibatkan mereka dalam komuniti kejiranan merupakan satu pendekatan untuk memastikan mereka tidak disisih sebagai anggota masyarakat. Unsur sokongan seperti yang diperlukan oleh organisasi generasi muda di Malaysia (Kam Swee Leng, 1999; Mohd. Fazli, 1999) dilihat selari dengan lain-lain negara.

Menyedari generasi muda merupakan aset terpenting dalam memastikan hala tuju negara bangsa, pelbagai pendekatan dilakukan ke arah pembentukan jati diri golongan tersebut. Kajian Eaton (1970) berkaitan dengan organisasi belia di Israel, mendapati pengurusan budaya belia di sana menjurus kepada tiga aspek iaitu idealis, realis dan berkecuali. Asas utama dalam kerja-kerja kemasyarakatan di sana adalah kesukarelaan. Kesukarelaan akan membolehkan para belia mempelajari peranan dewasa dalam urusan kemasyarakatan. Perpaduan dalam kalangan belia Israel dibentuk dengan tekanan ketenteraan dan fahaman Zionis yang diterima ramai rakyat negara itu. Sementara itu, kajian Quah (1994), mendapati generasi muda mempunyai pengaruh dalam memacu pembangunan sesebuah negara. Bagi membolehkan Singapura mencapai taraf negara maju, pembangunan manusia diberikan perhatian serius oleh kerajaan kerana pencetus kemajuan adalah berdasarkan kekuatan sumber manusia (Quah, 1994).

Kajian Arthur (2007) di Britain mendapati penglibatan pihak berkuasa tempatan dan lain-lain agensi di sana bagi menganjurkan program untuk melibatkan remaja dalam aktiviti sosial. Peserta sasaran difokuskan kepada remaja bermasalah atau mempunyai potensi untuk terjebak dalam jenayah. Syarat yang dikenakan dalam program itu, menghendaki remaja tersebut harus berusia antara 13-16 tahun dari mana-mana kawasan kejiranan. Penyertaan remaja adalah secara sukarela dan mereka akan dibimbing dengan mempelajari kemahiran, menyertai riadah dan pelbagai aktiviti yang bersesuaian. Rasionalnya ia dapat melibatkan remaja dengan kegiatan kemasyarakatan, seperti terlaksana di *Wyrley Birch Youth Inclusion Programme* yang berjaya mewujudkan kumpulan perunding. Kumpulan perunding itu mampu memberikan khidmat nasihat keibubapaan kepada masyarakat yang memerlukan bantuan (Arthur, 2007). Kejayaan program itu, memperlihatkan bagaimana remaja telah diintegrasikan penglibatannya dalam komuniti kejiranan. Ia berteraskan kemampuan remaja tersebut untuk menyalurkan perkhidmatan sebagai perunding keibubapaan, dalam usaha mengukuhkan institusi kejiranan.

Penglibatan pihak berkuasa tempatan di Britain dalam memperkasakan organisasi remaja dilihat begitu penting. Penelitian Arthur (2007) mendapati pihak berkuasa tempatan mempunyai peranan untuk mengenalpasti keperluan kanak-kanak dan remaja dalam kawasan pentadbiran mereka. Peranan itu termaktub dalam Akta Kerajaan Tempatan 2000 England, yang mempertanggungjawabkan badan itu meningkatkan keperluan sosial dan ekonomi untuk masyarakat keseluruhannya. Akta Kanak-kanak 1989 juga secara jelas mengarahkan badan berkenaan menjalinkan kerjasama dengan

agensi-agensi lain. Kerjasama itu dari segi menyediakan kemudahan bagi kanak-kanak dan mencegah remaja daripada terjebak dalam kes-kes jenayah (Arthur, 2007). Kajian itu memperlihatkan pendekatan yang begitu berbeza dalam pentadbiran organisasi JM di Malaysia. Pentadbiran organisasi bagi generasi muda dalam kawasan kejiranan di Britain terletak di bawah pihak berkuasa tempatan. Ianya mungkin mempunyai kelebihan tersendiri, sementara di Malaysia ia terletak di bawah bidang kuasa JPNIN sebagai sebuah agensi yang bernaung di bawah Jabatan Perdana Menteri.

Selain daripada kepentingan penglibatan pihak berkuasa tempatan, kajian itu juga mendapati ahli komuniti mempunyai tanggungjawab dalam meningkatkan struktur kekeluargaan. Komuniti mempengaruhi pembentukan tingkah laku menerusi tiga mekanisme asas, iaitu kelaziman, norma sosial dan kognitif budaya (Marquis dan Battilana, 2009). Melalui struktur masyarakat yang kukuh berdasarkan mekanisme itu, ia mempunyai keupayaan melahirkan iklim kehidupan yang penuh kesejahteraan. Masyarakat akan mampu menghindari sebarang masalah yang mungkin timbul daripada remaja yang berasal dari keluarga bermasalah. Keberkesanan organisasi remaja juga menjadi pemangkin kepada pengukuhan struktur kekeluargaan. Berdasarkan fungsinya yang penting dalam mengekalkan keharmonian kehidupan, organisasi komuniti dan organisasi berkaitan generasi muda harus menjalankan kerjasama bagi meningkatkan struktur kekeluargaan dalam kawasan kejiranan.

Kapasiti sebagai sebuah organisasi yang beroperasi dalam kawasan kejiranan, membolehkan ahli JM disosialisasikan dengan nilai budaya yang didokong masyarakat

setempat. Kesan itu mempunyai implikasi yang besar dalam mencorakkan hala tuju sesebuah organisasi. Gambaran mengenai fungsi institusi kemasyarakatan dalam mempengaruhi keberkesanan organisasi bagi generasi muda perlu diketengahkan melalui penyelidikan ini. Kajian penglibatan masyarakat dalam institusi kejiwaan dilakukan oleh Mohd. Taib (2008), dengan sekumpulan pengkaji daripada Universiti Teknikal Malaysia Melaka berkaitan tahap keberkesanan Skim Rukun Tetangga dalam memupuk semangat perpaduan dalam kalangan masyarakat menerusi aktiviti-aktiviti yang dianjurkan. Kajian yang dijalankan di beberapa daerah sekitar Selangor dan Wilayah Persekutuan menjurus dari aspek tahap pengetahuan, persepsi dan penerimaan responden tentang program Rukun Tetangga. Kajian itu mendapati secara keseluruhannya tahap pengetahuan tentang Rukun Tetangga adalah tinggi, begitu juga persepsi terhadap aktiviti Rukun Tetangga. Namun tahap penerimaan responden dalam aktiviti Rukun Tetangga agak sederhana kerana dibayangi oleh permasalahan bebanan kerja, jarak lokasi tempat kerja dengan rumah, kualiti masa untuk keluarga serta sikap dan motif individu (Mohd. Taib, 2008).

Kajian itu juga mendapati tahap persepsi remaja di bawah umur 20 tahun terhadap aktiviti anjuran Rukun Tetangga agak rendah. Permasalahan itu wujud kerana aktiviti yang melibatkan remaja di bawah umur 20 tahun diuruskan oleh golongan dewasa dalam kalangan kepimpinan JKRT. Fenomena itu memperlihatkan mereka tidak diberikan ruang dan kebebasan untuk melaksanakan sesuatu aktiviti. Kajian itu mendapati golongan remaja seharusnya dilibatkan dalam merancang dan melaksanakan program yang khusus untuk mereka. Hasil kajian ini boleh dikaitkan dengan pandangan Noor Fauzani (2003)

yang menyatakan kongkongan menimbulkan protes dan kurangnya tahap persepsi remaja terhadap aktiviti kerana mereka tidak diberikan kebebasan untuk melaksanakannya.

KRT banyak diwujudkan dalam taman-taman perumahan dan masyarakatnya rata-rata terdiri daripada keluarga nukleus. Fakta itu dibuktikan dengan 86.5% daripada 217,853 orang penduduk di daerah Larut Matang bertumpu di bandar Taiping dan jumlah migrasi masuk sebanyak 34,621 orang bagi tempoh 1995-2000 (Laporan Teknikal Kajian Rancangan Tempatan Daerah Larut Matang 2002-2015, 2002). Peningkatan jumlah penduduk dan proses migrasi menambahkan bilangan keluarga nukleus di bandar. Struktur masyarakat bandar yang didominasi oleh sistem keluarga nukleus, mempunyai kesan terhadap pola perhubungan masyarakat sejiran. Pola itu dibuktikan melalui kajian yang dilakukan oleh Yahaya (1994), apabila beliau mendapati interaksi sosial di peringkat kejiranan hanya mempunyai kekuatan sekiranya wujud kesamaan dalam pelbagai aspek. Kajian yang dijalankan di Shah Alam itu mendapati kesan daripada perbezaan etnik, asal-usul dan pengaruh intensiti perbandaran menampakkan kerenggangan perhubungan antara jiran berlaku. Hasil kajian itu dalam konteks kadar kenalan di unit kejiranan yang sama, didapati hanya 13% yang mengenali keseluruhan penghuni di unit kejiranan, iaitu tinggal di lorong dan blok yang sama.

Kajian Yahaya (1994) juga mendapati penghuni rumah sesebuah langsung tidak mampu mengenali kesemua jiran mereka, walaupun rumah sesebuah di kawasan kajian tidak melebihi 20 buah sahaja. Kajian itu membuktikan golongan berpendapatan tinggi lebih berorientasi keluar dari unit kejiranan kerana faktor kekangan masa ataupun terlalu

sibuk. Ia memperlihatkan status sosial turut mempengaruhi hubungan kejiranan. Faktor itu dilihat boleh mempengaruhi corak penyertaan dan penglibatan generasi muda dalam organisasi JM. Lunturnya kesepaduan sosial, bermakna akan merosakkan institusi kemasyarakatan serta memberi kesan negatif terhadap kesejahteraan negara.

Permasalahan longgarnya interaksi kejiranan dalam taman-taman perumahan yang didedahkan oleh Yahaya (1994), mempunyai persamaan dengan kajian Suzilawati (2004). Kajian yang dilakukan di Taman Bukit Angkasa, Kuala Lumpur, mendapati daripada 100 orang responden, 58% dari kalangan mereka tidak mengenali jiran tetangga atas alasan sibuk bekerja. Hanya 10% daripada responden sahaja yang mempunyai hubungan mesra dengan jiran. Permasalahan itu timbul kerana kebebasan individu yang tidak ada had, sukar menyesuaikan diri dengan tempat tinggal dan perasaan terasing kerana tidak ada ikatan persaudaraan. Kajian itu membuktikan bahawa masyarakat bandar yang didominasi oleh keluarga nukleus, mempunyai ikatan persefahaman yang agak longgar. Oleh itu, organisasi kejiranan seperti KRT merupakan salah satu jentera yang diwujudkan melalui agensi kerajaan dalam menggembelngkan usaha bagi memperkukuhkan kesepaduan sosial dalam kalangan komuniti kejiranan.

Berdasarkan kajian yang dilakukan oleh Yahaya (1994) dan Suzilawati (2004) berkaitan tahap hubungan kejiranan, ia menunjukkan wujudnya satu bentuk interaksi kejiranan dalam era ini. Pola hubungan kejiranan itu dibuktikan melalui kajian Elaine (1983) yang dilakukan di Taman Bukit Mas,¹³ Taiping. Kajian itu menilai tahap semangat

---

¹³ Taman Bukit Mas telah diwartakan sebagai KRT oleh Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional dalam tahun 2009 atas permintaan masyarakat setempat.

kejiranan dari dua perspektif, iaitu dimensi dalaman dan dimensi luaran. Kawasan kajian mencerminkan tahap kepelbagaian dalam kalangan responden dari segi etnik, pendapatan, taraf pelajaran dan edaran hidup. Dimensi dalaman bermaksud mempunyai semangat kejiranan terpendam. Kajian mendapati 90% daripada responden hanya bertegur sapa dan tidak melibatkan perbualan ataupun lawatan dari rumah ke rumah. Kajian mendapati penduduk di situ mengamalkan satu norma *privacy* dan mewujudkan sempadan dalam konteks semangat kejiranan. Pembentukan keperibadian ibubapa sedemikian, turut mempengaruhi perkembangan generasi muda. Wujudnya pengasingan dalam kalangan generasi muda, mengakibatkan budaya semangat prejudis antara etnik akan terus berkesinambungan (Noraini Othman, Puthucheary & Kessler, 2008; Lim Teck Ghee, Gomez & Azly Rahman, 2009; David, Mclellan, Ngeow, Lean & Yee, 2010). Manakala dimensi luaran dalam kajian ini merujuk kepada hubungan kejiranan yang mesra, sering bantu membantu dan bertegur sapa.

Kajian itu juga mendapati semangat kejiranan adalah sesuatu yang abstrak dan mempunyai tahap mengikut keadaan tempat. Penduduk kawasan kajian lebih mengutamakan *privacy* dan apa yang penting pada tanggapan mereka ialah seorang jiran yang baik tidak semestinya melibatkan hubungan bersungguh-sungguh dan meluas (Elaine, 1983). Keadaan itu dianggap sesuai dalam era urbanisasi dan modenisasi. Kesesuaian itu didasari kecenderungan individu menggantikan jiran tetangga dengan sahabat handai sebagai sumber bantuan, sokongan dan juga maklumat. Ia merupakan satu proses seseorang individu mengelakkan diri dari terlalu banyak tekanan akibat penglibatan sosial (Elaine, 1983). Hasil kajian tersebut mendapati walaupun interaksi

dalam kalangan masyarakat sejiran dalam tahap yang rendah, namun nilai hormat menghormati masih wujud dalam kalangan masyarakat itu. Apakah mungkin budaya tersebut akan diadaptasi dalam senario kehidupan masa kini, ekoran daripada kekangan masa dan stratifikasi sosial yang meluas.

Sementara itu pengalaman di Amerika Syarikat mendapati, kejayaan kebanyakan organisasi komuniti terhasil melalui kerjasama erat dengan pihak berkuasa tempatan (Rubin dan Rubin, 2001). Organisasi itu mendapat maklumat tepat mengenai peranan bandar, siapa yang berkuasa, kemudahan dan keperluan yang boleh disalurkan dan juga kepada siapa untuk mengajukan sebarang permasalahan. Kerajaan tempatan mempunyai matlamat mewakili kehendak seluruh rakyat tempatan dalam mentadbir hal ehwal tempatan yang bertujuan untuk meninggikan penyertaan rakyat dalam politik bagi kepentingan rakyat tempatan (Ahmad Atory, 1991). Kajian Rubin dan Rubin (2001) jelas mendapati keaktifan organisasi komuniti di sana berkait rapat atas faktor kerjasama erat dengan pihak berkuasa tempatan. Kerjasama itu mendorong kepada amalan komunikasi secara bersemuka, bebas daripada pengaruh politik dan mendapat bantuan kewangan yang mencukupi.

Penglibatan secara bersepadu dan komited pihak berkuasa tempatan mampu mengenalpasti permasalahan dan keperluan masyarakat. Input-input yang disalurkan oleh masyarakat merupakan perkara asas bagi menjamin tahap efisien badan tersebut. Kepentingan wujudnya hubungan itu dijelaskan oleh Hawtin (1994) dalam kajian beliau di Amerika Syarikat. Kajian tersebut mendapati maklumat tepat yang disalurkan itu

berasaskan profil komuniti. Ia merupakan satu laporan menyeluruh mengenai keperluan komuniti dan sumber yang wujud dalam komuniti. Profil komuniti yang baik boleh digunakan oleh pelbagai agensi bagi mengkaji masalah dan keperluan yang harus difokuskan dalam sesebuah komuniti. Profil komuniti yang bermutu hanya boleh dihasilkan bila mendapat komitmen yang tinggi daripada ahli komuniti. Penghasilan profil komuniti adalah melalui kerjasama organisasi dalam komuniti, kerana hanya ahli komuniti yang mengetahui permasalahan, keperluan dan maklumat kependudukan serta infrastruktur di sesebuah kawasan penempatan.

Selain daripada profil komuniti, pengalaman di Amerika Syarikat pada tahun 1980-an, memperlihatkan banyak usaha yang melibatkan pengauditan sosial dijalankan bagi mengkaji kesan perubahan sosial terhadap komuniti. Pengauditan sosial dilakukan pada peringkat komuniti untuk mendapatkan maklumat tentang persepsi tempat tinggal, pekerjaan, kesihatan, perumahan dan pendidikan. Pada tahun 1990, kerajaan Amerika Syarikat menjalankan pelbagai kajian khusus meneliti permasalahan yang wujud dalam komuniti. Sebagai salah satu usaha menangani permasalahan itu, satu program yang dipanggil Perunding Komuniti dilaksanakan. Program itu bertujuan untuk mengaris cadangan bagi sesuatu tindakan yang perlu diambil oleh agensi berkaitan dalam usaha mengukuhkan peranan organisasi komuniti (Hawtin, 1994).

Proses pelaksanaan profil komuniti dan pengauditan sosial (Hawtin, 1994) merupakan satu kaedah untuk membangunkan komuniti. Di samping proses itu, terdapat satu kaedah yang diistilahkan modal sosial yang mampu menjana memantapkan institusi